

قوماندان به روایت دخترش

کتاب «پروانه سوم» روایت داستانی زندگی شهید علیرضا توسلی، با نام جهادی ابوحامد توسط انتشارات خط مقدم برای مخاطب نوجوان منتشر شد. خبرنگاری تسنیم نوشته است: پروانه سوم روایت داستانی زندگی شهید علیرضا توسلی، با نام جهادی ابوحامد است. روایت کتاب به قلم رحیم مخدومی از روزهای قبل از شهادت علیرضا توسلی شروع می شود. در کتاب پروانه سوم، فاطمه دختر نوجوان علیرضا توسلی راوی داستان زندگی پدر و خانواده است. مخاطب پروانه سوم، زندگی علیرضا توسلی و خانواده اش را از زاویه دید دختر نوجوانش می بیند، در هنگام حضور پدر و هنگام نبود پدر و شهادتش... علیرضا توسلی فرمانده لشکر فاطمیون در سوریه بود که سال ۱۳۹۳ در سوریه به شهادت رسید. در بخشی از متن کتاب می خوانیم: «حمیدرضا و طوبا شادی می کنند. مامان با نگرانی نگاه می کند. با صدای زوی بابا. هر سه می دوند و زو می کشند. من هم با کمی مکث می دوم. نه برای بازی، با اینکه خیلی دوست دارم برای بازی بدم، برای مراقبت از بابا می دوم، نکند بین راه، جالش بد شود! حمیدرضا و بابا از من و طوبا جلو می افتند. بابا، زودتر از حمیدرضا می رسد به سرو، و نفس نفس می زند. داد می زنم، بابا، حالت خوبه؟ نفس زنان جوابم را می دهد:

– چی ه... خیه... یال... کردی ه...؟ من... هه ه... هنوز... قومندان ام.

سال هایی که من هنوز به دنیا نیامده بودم، بابا در افغانستان قومندان بود، قومندان یعنی کوماندو، یعنی فرمانده...»

کتاب پروانه سوم به قلم رحیم مخدومی به نگارش درآمده و توسط انتشارات خط مقدم، در ۲۱۲ صفحه و قیمت ۱۶۰ هزار تومان منتشر شده است.

«ملکه یمن» به بازار آمد

رمان «ملکه یمن» نوشته محدثه اصلانی با موضوع نسل کشی یهودیان در تاریخ، به تازگی توسط انتشارات کتاب جمبرکان منتشر و روانه بازار نشر شده است. این رمان الهام گرفته از ماجرای قرآنی اصحاب اخدود، است. قصه اصحاب اخدود در آیات ۴ تا ۱۰ سوره بروج آمده است. مفاد آیات قرآن مجید در این باره چنین است: عده ای باعث شدند جمعی از مردان و زنان مؤمن را در خندق آتش افکنند، در حالی که خود برای نمایشکنار آتش نشسته بودند و از مشاهده آن لذت می بردند، و آنان که طعمه حریق می شدند، جز ایمان به خداوند عزیز که فرمانروایی بر آسمان و زمین مخصوص او است و بر هر چیزی گواه است گداهی نداشتند. اما مسیبان خود دچار آتش شدند یا شعله بالا گرفت و ایشان را سوزانید یا آنکه به دست همان جبار یا به دست دیگری طعمه آتش شدند. خبرنگاری مهرنوشته است: به نوشته عده ای از مورخان، ذنوناس حاکم یمن که یهودی بود، نجران را محاصره کرد و مردم آن را به قبول یهودیت مجبور کرد و کسانی را که از قبول کیش یهود سر باز زدند، در خندق آتش انداخت. در منابع مسیحیت نیز واقعه ای شبیه به این قصه موجود است.

محدثه اصلانی با کمک منابع تفسیری و تاریخی، این داستان را دستمایه رمان خود قرار داده است و ماجرای دختری به نام آدیا را روایت می کند که پدرش از بزرگان و خاکام های قوم یهود است. آدیا با ذنوناس شاهزاده یمن که به شهرشان آمده است، ملاقات می کند و مهر پادشاه را در دل می پروراند. اما ذنوناس بعد از ملاقات با آدیا به او بی اعتنایی می کند. در ادامه داستان شاهزاده، آدیا را از پدرش خواستگاری می کند و او را همراه خود به قصرش که در یمن است، می برد. ذنوناس بعد از مرگ پدرش و از بین بردن مخالفان پادشاه یمن می شود. آدیا از قصر فرار می کند و دچار مشکلات و خطرات زیادی می شود تا اینکه به سرنوشت دردناک و عجیبی دچار می شود.

نویسنده این کتاب داستان اصحاب اخدود را که در منابع قصص قرآن تفصیل یافته، با گسترش روایت و پیوند بخش های اصیل و تاریخی داستان به اساطیر و شخصیت پردازی های دقیق تبدیل به داستان کرده است. این کتاب با ۱۷۵ صفحه و قیمت ۱۰۵ هزار تومان عرضه شده است.

۱۱۰۰ نفر داستان کوتاه تازه موراکامی را شنیدند

هاروکی موراکامی، نویسنده ژاپنی، در نشست که در خانه بین المللی ادبیات دانشگاه واسدا در توکیو برگزار شد، از داستان کوتاه جدید خود رونمایی کرد. خبرنگاری مهر به نقل از آسوشیتدپرس، نوشته است: در این نشست تنها ۱۱۰۰ مخاطب

خوش شانس برای شنیدن داستان کوتاه «کاهو» که هنوز منتشر نشده و توسط نویسنده پرفروش ژاپنی هاروکی موراکامی با صدای بلند خوانده شد، حضور داشتند. موراکامی به حضار این نشست گفت: «این داستان تازه ساخته شده، حدود ۱۰ روز پیش، و افزود که این داستان کوتاه را برای این رویداد نوشته است. آخرین داستان کوتاه موراکامی بیش از ۳ سال پیش منتشر شد و «اول شخص مفرد» نام داشت. این نویسنده که ۷۵ ساله و از محبوب ترین رمان نویسان جهان است، سال ۱۹۷۹، چهارسال پس از شروع به نوشتن، بارمان «آواز باد ایشنو» معرفی شد. «جنگل نروژی» رمان عاشقانه او در سال ۱۹۸۷ اولین کتاب پرفروش او بود و موراکامی را به عنوان یک ستاره جوان ادبی معرفی کرد. جدیدترین رمان پرفروش او با عنوان «شهر و دیوارهای نامشخص آن» سال ۲۰۲۳ در ژاپن منتشر شد و در انتظار انتشار به زبان انگلیسی است. روزنامه نگاران حاضر در این رویداد اجازه داشتند نام داستان را گزارش کنند. اما درباره محتوای آن نمی توانستند خبری بدهند.

نگاهی به نخستین چکامه فارسی در وصف امام رضا(ع)

دین را حرمی است در خراسان

علیرضا حیدری

سنایی از شاعران صاحب نام و قصیده سرایان بنام شعر فارسی است. «او در ابتدا شاعری بود که از طریق هنر شاعری خود زندگی می کرد و با مدح هنرمندان، حمایت امیر و سلطان را به خود جلب می کرد. در ایام جوانی، بیشتر شاعر، در ایام میان سالی، بیشتر حکیم و بالاخره در ایام پیری، صوفی گوشه گیر وارسته از دنیا بود. متناسب باهمین سه مرحله ذکر شده، درون مایه های شعر سنایی بسیار با هم متفاوت اند. در آثار مسلم وی هشت نوع درون مایه کلی وجود دارد که عبارت است از: درون مایه های مربوط به عرفان عابدانه، عرفان عاشقانه، درون مایه های اخلاقی، دینی و وعظ هایی که لزوما عرفانی محض نیست، انتقاد اجتماعی با چاشنی طنز، مدح، حکمت و تعقل، هجو و هزل که سنایی بیش از هر چیز، به عنوان یکی از پیروان مسلک عرفان عابدانه و عاشقانه، معروف شده است.»
سنایی بسیار دقیق، باهوش و ذکاوت و فراست موفق شد است نوگرایی و نوشدن قصیده را در زبان و بیان واندیشه و هنر بیان کند. مدح و منقبت پیامبر و خاندان مطهر او در شعر سنایی فراوان دیده می شود، به طوری که در دیوان او فقط شش قصیده و یک غزل به طور کامل در نعت پیامبر اکرم (ص) است. اشعاری نیز در ستایش امام علی(ع)، امام حسن(ع)، امام حسین(ع)، حضرت زهرا(ص)، امام صادق(ع) و حضرت مهدی (ع) دارد. او همچنین در ابیاتی دیگر نگاه اعتقادی خود را به روشنی بیان می کند که از جمله آن ها موضوع حدیث ثقلین است؛

جز کتاب ا... و عترت ز احمد مرسل نمائد یادگاری کان توان تا روز محشر داشتن نکتۀ درخور ترحم این است که «شاعر در این اشعار تنها به ستایش محض نپرداخته است، بلکه صفات و ویژگی های برجسته اهل بیت(ع) را متذکر می شود و علاوه بر بزرگداشت مقام اهل بیت(ع) با تجلیل از شخصیت آن بزرگان ارزش های والای انسانی را پاس نگاه داشته است.»^۲

آنچه در این نوشته برای ما مهم است، همین قصیده معروف او برای حضرت رضا(ع) است. ظاهرا حکیم سنایی غزونی کسی است که نخستین چکامه در مدح «علی بن موسی الرضا(ع)» را از آن خود کرده است. وی در مدیحه ای استوار با مطلع: دین را حرمی است در خراسان/ دشوار تورا به محشر آسان، به سبک خراسانی و با زبانی فخیم به بیان فضایل و مکارم ایشان پرداخته است.

کوتاه درباره «سفر به سرزمین غریب» و قهرمان ماجراجویش

زندگی آدم های محترم خیلی کسالت آور است!؟

محبوبه عظیم زاده کم و گور شدند. نمی دانم چطوری، شاید بخشیدمشان به کسی و شاید هم قرض دادم که در هر صورت دیگر به دستم نرسیدند. هیچ رد و نشانه ای در خاطر م باقی نمانده تا بی اش را بگیرم و بفهمم چه بلایی سرشان آمد. البته اعتراف می کنم تا اینجای کار برایم کو چک ترین اهمیتی هم نداشت. حالا اما جای خالی شان توی کتابخانه و هم یک جورهایی توی دلم خیلی به چشمم می آید؛ انگار که یک چیز گران بها یا چیزی که مهر و عطوفت زیادی نسبت به آن در وجود خودت احساس می کنی دیگر نیست. واقعیت این است که بخش بزرگی از کتاب های دوران کودکی و نوجوانی اما همه به باد رفته اند و حالا عمیقاً دلتنگشان هستم؛ دلتنگ «تام سایر» و «هاکلبری فین» و «پینوآلی» که با اینکه از برخی جاهای آن چیزی نمی فهمیدم، اما با همان حال دو مرتبه خواندمش و آخر کار طوری برای ژان والژان زاردم که هنوز تصویر صورت سرخ و چشم های پف کرده ام توی مغزم نه نشین شده و تکان نخورده است. و حتی دلتنگ ماجراهای

«نخودی» یا «خروس نگویک ساعت» با همان شکل و شمایل قدیمی شان هستم. نمی دانم این میل سرکش، میل به خواندن کتاب های دوران کودکی و نوجوانی اما است یا میل برای لولیدن در اتمسفری که سرشار بود از بی دغدغگی و فقط لم دادن و ورق زدن کتاب ها. هر چه هست، حالا بیشتر از هر چیز دیگری می توانمد پیامبر را بکشد درون کتاب فروشی ها تا مدت ها لایه لای قفسه های شان بچرخم.

«سفر به سرزمین های غریب» را با همین میل سرکش مهارنشدنی این روزهایم خواندم و چیزی جز حس شغف ناشی از سروکله زدن با دنیای داستان نویسنده ای فلسطینی که تغییر نگاه کلیشه ای و رایج به زن عرب و به خصوص زن فلسطینی همیشه یکی از دغدغه هایش بوده و قمر قصه سفر به سرزمین های غریب، قرار است بخشی از بار این مسئولیت را به دوش بکشد؛ قمر زیبا، جسور، اهل ریسک، دانا و پر از مهر و عاطفه که ماجرای سیر و سیاحت هایش می تواند جایگزین قابلی برای یکی از جاهای خالی قفسه کتاب هایمان باشد.

از ناشران دیگر موفق تر است؟ به نظر من چون کیی رایت کتاب هایش را می فروشد، با این کار هم ناشر سود می برد و هم نویسنده. نباید چشمان فقط به نهاد های دولتی باشد، هرکاری که دولت می کند خوب است و دشمن هم گرم، اما نباید منتظر آن ها باشیم. باید نهاد های شخصی بتوانند کار ترجمه و فروش کیی رایت را داشته باشند و نهاد های خصوصی هم با نگاه اقتصادی به کار نویسندگان جوان نگاه کنند. نهاد های دولتی می توانند از کتاب های برگزیده شورای کتاب کودک، فهرست «لاک پشت پرنده» و کتاب هایی که در جایزه کتاب سال معرفی می شوند حمایت کنند؛ مثلاً در سبد

ما به سر سراسر دنیا می رود، کتاب های ما نتوانسته برود.

چرا نشر طولی با وجود اینکه یک نشر خصوصی است از ناشران دیگر موفق تر است؟ به نظر من چون کیی رایت کتاب هایش را می فروشد، با این کار هم ناشر سود می برد و هم نویسنده. نباید چشمان فقط به نهاد های دولتی باشد، هرکاری که دولت می کند خوب است و دشمن هم گرم، اما نباید منتظر آن ها باشیم. باید نهاد های شخصی بتوانند کار ترجمه و فروش کیی رایت را داشته باشند و نهاد های خصوصی هم با نگاه اقتصادی به کار نویسندگان جوان نگاه کنند. نهاد های دولتی می توانند از کتاب های برگزیده شورای کتاب کودک، فهرست «لاک پشت پرنده» و کتاب هایی که در جایزه کتاب سال معرفی می شوند حمایت کنند؛ مثلاً در سبد

ما به سر سراسر دنیا می رود، کتاب های ما نتوانسته برود.

بررسی وضعیت ادبیات کودک و نوجوان از نگاه احمد اکبر پور

عالی هستیم اما اتفاق خاصی نیفتاده است

● نباید چشمان فقط به نهاد های دولتی باشد
اینکه دولت بتواند به هر شکل به ادبیات و کتاب کمک کند، جایش محفوظ است. اما نهاد های خصوصی به میدان بیایند. بیش از هفت میلیون ایرانی در خارج از ایران زندگی می کنند، چرا آن ها به معرفی ادبیات کودک و نوجوان ایران کمک نمی کنند؟ بی اغراق می گویم مادر آسیا جزو عالی ها هستیم. ادبیات چین و کره رقیب ما هستند و کشورهای دیگر، چه ترکیه چه کشورهای عربی باید از روی دست نویسندگان و تصویرگران ما نگاه کنند. با این وجود آن چنان که کتاب های ژاپنی ها و کره ای ها به سراسر دنیا می رود، کتاب های ما نتوانسته برود. چرا نشر طولی با وجود اینکه یک نشر خصوصی است از ناشران دیگر موفق تر است؟ به نظر من چون کیی رایت کتاب هایش را می فروشد، با این کار هم ناشر سود می برد و هم نویسنده. نباید چشمان فقط به نهاد های دولتی باشد، هرکاری که دولت می کند خوب است و دشمن هم گرم، اما نباید منتظر آن ها باشیم. باید نهاد های شخصی بتوانند کار ترجمه و فروش کیی رایت را داشته باشند و نهاد های خصوصی هم با نگاه اقتصادی به کار نویسندگان جوان نگاه کنند. نهاد های دولتی می توانند از کتاب های برگزیده شورای کتاب کودک، فهرست «لاک پشت پرنده» و کتاب هایی که در جایزه کتاب سال معرفی می شوند حمایت کنند؛ مثلاً در سبد

ما به سر سراسر دنیا می رود، کتاب های ما نتوانسته برود.

ما به سر سراسر دنیا می رود، کتاب های ما نتوانسته برود.

هم فر فرشته کرده جلوه هم روح وصی درو به جولان از رفعت او حریم، مشهد از هیبت او شریف، بنیان از دور شده قرار زیرا نزدیک بمانده دیده حیران از حرمت زائران راهش فردوس فدای هر بیابان استاد احمدی بیرجندی معتقد است که سنایی این قصیده را با الهام از قصیدهٔ معروف محمد بن حبيب ضبی (متوفای سال ۴۰۰ هجری قمری) که در وصف و نعت حضرت رضا(ع) است، سروده است. قصیده این گونه شروع می شود،

استاد احمدی بیرجندی معتقد است که سنایی این قصیده را با الهام از قصیدهٔ معروف محمد بن حبيب ضبی (متوفای سال ۴۰۰ هجری قمری) که در وصف و نعت حضرت رضا(ع) است، سروده است. قصیده این گونه شروع می شود،

در بیتی زیبا و با تعبیری شاعرانه تصریح می کند که او از سلالهٔ پاک پیامبر(ص) است؛ از خاتم انبیا در او تن از سید اوصیا در او جان به غربت امام اشاره می کند؛ اندر ملک امان علی راست دل در غم غربت تو بریان

به همین ترتیب در کل قصیده تلاش می کند، در هر بیتی به یکی از ویژگی های امام (ع) اشاره کند، همچون وصف عظمت و مقام بلند امام(ع)، توسل به ایشان، عصمت امام (ع)، شرف نسب، توفیق زیارت، وصف قدرت امام(ع) و...

منابع

- زرقانی، سید مهدی (۱۳۷۷)، «افق های شعر و اندیشهٔ سنایی غزونی»، *ما هنامهٔ فرهنگ و هنری کیهان فرهنگ*، شمارهٔ ۱۴۵، ص ۱۷.
- جوکار، نجف، «بازتاب عشق به اهل بیت(ع) در شعر فارسی از آغاز تا اوایل قرن ۶»، مجموعه مقالات چهارمین همایش سالانهٔ زبان و ادب فارسی، دانشگاه هرمزگان، چاپ اول، زمستان ۱۳۷۸، ص ۲۴.
- مدایح رضوی در شعر فارسی، احمد احمدی بیرجندی و نقوی زاده، ص ۵۹.

ما به سر سراسر دنیا می رود، کتاب های ما نتوانسته برود.

دربا و بیابان می گذرد و در سفرهای پر از غم و شادی اش به غزه و مصر و حبشه و هند و مالدیو و یمین، ماجراهای عجیب و هیجان انگیزی را از سر می گذراند. این کتاب یک فانتزی شرقی است که به همت نشر اطراف منتشر شده و مهم ترین جایزه ادبیات کودک و نوجوان جهان عرب، یعنی جایزه اتصالات را از آن خود کرده است. کتابی که باید گفت روح و دنیای ذهنی نویسنده اش، سونیایم، که از دوران کودکی با قصه ها و خیال پردازی عجین شده و پرورش یافته، کاملاً در آن حلول کرده است. نویسنده ای فلسطینی که تغییر نگاه کلیشه ای و رایج به زن عرب و به خصوص زن فلسطینی همیشه یکی از دغدغه هایش بوده و قمر قصه سفر به سرزمین های غریب، قرار است بخشی از بار این مسئولیت را به دوش بکشد؛ قمر زیبا، جسور، اهل ریسک، دانا و پر از مهر و عاطفه که ماجرای سیر و سیاحت هایش می تواند جایگزین قابلی برای یکی از جاهای خالی قفسه کتاب هایمان باشد.

خرید و هدیه به کارمندان خود آن ها را بیاباوند و خرید کتاب از رابطه محوری خارج شود. کتاب هایی را که در جشنواره ها انتخاب شده اند، انتخاب کنند که قاعدا تا ارزش هایی داشته باشند و از این کتاب ها حمایت شود.

● می شود جایزه ای باشد...
چندین سال پیش به پیشنهاد هوشنگ مرادی کرمانی قرار شد جایزه ای برای کتاب های طنز کودک در شورای کتاب کودک برپا شود. این اتفاق نیفتاد و چندباری که این جایزه را پیگیری کردم، گفتند کتاب های زیادی در این زمینه چاپ نشده است یا کتاب ها شایستگی ندارند. اما می شود جایزه ای باشد و گفت این کتاب ها رسیده، اما ارزش نداشته است. در شرایط فعلی کتاب های ژانر وحشت و طنز بیشترین خریدار را دارند و امیدوارم این جایزه راه بیفتد، زیرا تاکنون کتاب های طنز نه در فهرست لاک پشت پرنده و نه در کتاب سال مطرح نشده اند.